

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE**

**REPERE METODOLOGICE PENTRU APLICAREA
CURRICULUMULUI
LA CLASA a XI-a
În anul școlar 2023-2024**

DISCIPLINA

Limba și literatura italiană maternă

București, 2023

**REPERE METODOLOGICE PENTRU APLICAREA CURRICULUMULUI
LA CLASA a XI-a
În anul școlar 2023 - 2024**

**DISCIPLINA
Limba și literatura italiană maternă
București, 2023**

SUGESTII METODOLOGICE

Introducere – Avantajele curriculumului centrat pe competențe

Curriculumul dezvoltat pe baza competențelor în progresie de la un an de studiu la altul permite o abordare flexibilă în proiectarea și organizarea activităților, în funcție de contextul fiecărei clase de elevi. Orice achiziție dintr-o clasă, depistată a fi insuficient structurată, poate fi consolidată în anul școlar următor prin abordarea unei perspective în spirală care reconectează competența specifică respectivă sau conceptul încă neinteriorizat din clasa anterioară la curriculumul în curs.

Pentru formarea, exersarea și dezvoltarea celor patru competențe lingvistice într-o manieră integrată, ca progresie a nivelului lingvistic atins la finalul clasei a IX-a, recomandăm studierea reperelor metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX – a, repere ce pot fi aplicate și în cazul remediilor necesare în clasa a XI-a, așa cum au fost valabile și pentru clasa a X-a. Abordarea tematicii, a elementelor de construcție a comunicării, precum și a funcțiilor comunicative ale limbii, se recomandă a fi făcută luând în considerare corelarea acestora cu filiera, profilul și specializarea fiecărei clase.

Structura documentului anterior, publicat în anul 2021, conține strategii didactice pentru proiectarea sarcinilor de învățare – evaluare centrate pe competențe utile analizei progresiei de la nivelul gimnazial către clasa a IX – a, pași ce pot fi aplicați și în cazul necesității unei ajustări a planificării materiei pentru clasa a XI – a, astfel:

- estimarea nivelului de achiziții;
- structurarea planificării calendaristice;
- crearea de activități de învățare;
- crearea unui model de evaluare inițiale la începutul clasei a XI – a însoțit de matricea de specificații;
- crearea unui model de evaluare sumativă;
- crearea de exemple de teme de proiect;
- consultarea resurselor didactice utile.

În proiectarea activităților de evaluare inițială, predare-învățare, evaluare formativă, recomandăm valorificarea conținuturilor din perspectiva potențialului acestora de a forma și dezvolta competențele prevăzute în programa școlară și utilizarea unei varietăți de metode și tehnici/strategii de lucru centrate pe stimularea gândirii critice și creative, a stabilirii de conexiuni, relaționări și inter-relaționări, a exprimării punctului de vedere personal argumentat, în vederea atingerii standardelor lingvistice prevăzute de CECRL și a participării active a elevilor la procesul de învățare.

Repere pentru estimarea nivelului de achiziție la finele anului școlar 2022-2023 în vederea realizării planificării calendaristice pentru 2023-2024

Contextul intervenției

Pentru a realiza planificarea calendaristică pentru anul școlar 2023-2024, profesorul va ține seama de următoarele:

- estimarea achizițiilor elevilor la sfârșitul clasei a X-a;
- consultarea setului de programe școlare pentru învățământul liceal și sesizarea elementelor, fie insuficient structurate/neabordate, fie deja predate/învățate, în raport cu programa clasei a XI-a;
- anticiparea unor eventuale probleme de învățare în contextul identificării unor discontinuități între achizițiile potențiale la sfârșitul clasei a X-a și cele așteptate la nivelul clasei a XI-a;
- realizarea de conexiuni între componentele estimate a fi insuficient asimilate/neasimilate și programa pentru clasa a XI-a;
- includerea unei perioade de 2-3 săptămâni la începutul anului școlar pentru realizarea unei evaluări inițiale temeinice și ajustarea planificării inițiale pe baza rezultatelor evaluării;
- realizarea planificării noi pe baza unui set de întrebări:
  - o Ce elemente de discontinuitate există între programa de clasa a X – a parcurse de elevi și programa de clasa a XI-a?
  - o Ce elemente de continuitate există între programa de clasa a X – a și programa de clasa a XI-a?
  - o Ce punți se pot realiza pe baza comparației dintre programa de clasa a X – a și programa clasei a XI-a? etc.;
  - o Este necesară recuperarea unor conținuturi ale învățării?

Autori:

Prof. Iunia-Corina Mircescu – Liceul Teoretic „Dante Alighieri”, București

Prof. Maria Carmen Neagoe – Liceul Teoretic „Dante Alighieri”, București

Prod. Daniela Ducu – Liceul Teoretic „Dante Alighieri”, București

Prof. Ivan George Doru – Liceul Teoretic „Dante Alighieri”, București

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE**

**REPERE METODOLOGICE PENTRU APLICAREA CURRICULUMULUI
LA CLASA a IX-a
În anul școlar 2021-2022**

DISCIPLINA

Limba și literatura italiană maternă

București, 2021

Cuprins

Introducere	pag. 3
Planificare calendaristică	pag. 4
Teste inițiale	pag. 5
Activități de învățare	pag. 14
Bibliografie	pag. 35

**Repere metodologice
pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a
în anul școlar 2021-2022
Limba și literatura italiană maternă**

SUGESTII METODOLOGICE

Introducere – Avantajele curriculumului centrat pe competențe

Curriculumul dezvoltat pe baza competențelor în progresie de la un an de studiu la altul permite o abordare flexibilă în proiectarea și organizarea activităților, în funcție de contextul fiecărei clase de elevi. Orice achiziție dintr-o clasă, depistată a fi insuficient structurată, poate fi consolidată în anul școlar următor prin abordarea unei perspective în spirală care reconectează competența specifică respectivă sau conceptul încă neinteriorizat din clasa anterioară la curriculumul în curs.

Pentru formarea, exersarea și dezvoltarea celor patru competențe lingvistice într-o manieră integrată, ca progresie a nivelului lingvistic atins la finalul clasei a VIII-a, recomandăm următoarea abordare a tematicii, a elementelor de construcție a comunicării, precum și a funcțiilor comunicative ale limbii, luând în considerare corelarea acestora cu filiera, profilul și specializarea fiecărei clase.

Repere pentru estimarea nivelului de achiziție la finele anului școlar 2020-2021 în vederea realizării planificării calendaristice pentru 2021-2022

Contextul intervenției

Pentru a realiza planificarea calendaristică pentru anul școlar 2021-2022, profesorul va ține seama de următoarele:

- estimarea achizițiilor elevilor la sfârșitul clasei a VIII-a
- consultarea setului de programe școlare pentru învățământul gimnazial și sesizarea elementelor, fie insuficient structurate/neabordate, fie deja predate/învățate, în raport cu programa clasei a IX-a;
- anticiparea unor eventuale probleme de învățare în contextul identificării unor discontinuități între achizițiile potențiale la sfârșitul clasei a VIII-a și cele așteptate la nivelul clasei a IX-a;
- realizarea de conexiuni între componentele estimate a fi insuficient asimilate/neasimilate și programa pentru clasa a IX-a;

- includerea unei perioade de 2-3 săptămâni la începutul anului școlar pentru realizarea unei evaluări inițiale temeinice și ajustarea planificării inițiale pe baza rezultatelor evaluării.

- realizarea planificării noi pe baza unui set de întrebări: Ce elemente de discontinuitate există între programele de gimnaziu parcurse de elevi și programa de clasa a IX-a? Ce elemente de continuitate există între programele de gimnaziu și programa de clasa a IX-a? Ce punți se pot realiza pe baza comparației dintre programele de gimnaziu și programa clasei a IX-a? etc.; Este necesară recuperarea unor conținuturi ale învățării?

PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ
Semestrul I
An școlar 2021-2022

Unitatea școlară:
 Cadru didactic:
 Aria curriculară: Limba și comunicare
 Disciplina: Limba și literatura italiană maternă
 Filieră teoretică
 Profil:
 Clasa/ Grupa: a IX-a
 Curriculum: 4 ore (TC)
 Nr. ore/săpt.: 4

Avizat Director,

 Avizat Șef catedră,

CONȚINUTURI RECOMANDATE		
TEME Cls. IX	FUNCȚII COMUNICATIVE ALE LIMBII	ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII Cls. IX
☐ Universul personal: <ul style="list-style-type: none"> • gusturi și preferințe, • activități școlare și în afara școlii, • familia, • prietenia, • sentimente și emoții, • sănătatea, • jocul, • timpul liber, 	<p><i>Consolidare</i></p> <p>a) Organizarea logico-semantică a mesajului: raportul dintre ideea principală și ideea secundară. Adecvarea elementelor nonverbale la mesaj. Modalități de argumentare.</p> <p>b) Organizarea formală a mesajului: selectarea cuvintelor; organizarea propoziției și a frazei; progresia în textul oral monologat și dialogat.</p>	<p><i>Consolidare</i></p> <p>I. Fonetică și ortografie</p> <p>☐ pronunțarea vocalelor, a consoanelor (consoanele <i>s</i> și <i>z</i>; consoanele duble), grupurile <i>gli, gn, sce, sci, ce, ci, ge, gi, ghe, ghi</i>, diftongii și triftongii;</p> <p>☐ eliziunea și apostroful;</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vacanța; <p>☐ Universul adolescenței:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stiluri de viață; <p>☐ Mediul înconjurător:</p> <ul style="list-style-type: none"> • viața la țară și oraș, • natura (plante, animale, locuri și peisaje), • ecologie; <p>☐ Progres și schimbare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obiecte și ustensile domestice, • ocupații și profesii, • invenții și descoperiri; <p>☐ Relații interpersonale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • relații între tineri, • corespondență și schimburi între școli, • călătorii; <p>☐ Oameni și locuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aspecte ale vieții citadine, • obiective turistice și culturale, • personalități importante; <p>☐ Obiceiuri și tradiții:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mâncăruri specifice sărbătorilor tradiționale, • activități specifice sărbătorilor • tradiționale (reluare și îmbogățire); 	<p>Paralelismul între elementele verbale și nonverbale în context.</p> <p>c) Textul dialogat/monologat. Monologul expositiv și demonstrativ. Dialogul informal și formal. Modalități de exprimare a opiniilor. Argumentarea.</p> <p>Se recomandă ca elevii, folosindu-și deprinderile de exprimare orală, să poată realiza următoarele acte de vorbire:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A iniția, menține și încheia un schimb verbal; 2. A situa în timp și a povesti la trecut; 3. A descrie și a compara locuri, situații, obiecte, persoane, idei; 4. A face promisiuni, ipoteze, previziuni pentru viitor; 5. A cere ceva și a da sfaturi unei persoane în mod politic; 6. A susține în mod argumentat un schimb verbal direct ; 7. A-și exprima opiniile personale sau atitudini; 8. A susține un proiect; 9. A folosi în mod adecvat stilul formal / informal; 10. A solicita și a furniza explicații și justificări; 11. A formula judecăți critice. 	<p>☐ dicționarul și accentul cuvintelor, utilizarea dicționarului bilingv.</p> <p>II. Lexic</p> <p>☐ Mijloace de îmbogățire a lexicului: derivarea cu sufixe și prefixe; familii de cuvinte; cuvinte compuse,</p> <p>☐ Sinonime, antonime, cuvinte polisemantice;</p> <p>III. ELEMENTE ȘI STRUCTURI GRAMATICALE</p> <p>☐ Articolul: hotărât, nehotărât și partitiv; folosirea articolului cu numele proprii de persoane și geografice.</p> <p>☐ Substantivul: formarea femininului; formarea pluralului; substantive defective;</p>
--	---	--

<p>☐ Incursiuni în lumea artei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • personaje îndrăgite din cărți și filme; <p>☐ Universul cultural italian:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trecut și prezent; <p>☐ Societatea informațională și mijloace de comunicare moderne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • comunicarea nonverbală, • publicitate și anunțuri în presă, radioul și televiziunea, • internetul; <p>☐ Elemente culturale ale spațiului italian:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Referințe istorice. • Începuturile literaturii italiene, • Evul Mediu, • Începuturile Renașterii – principalele etape și răspândirea modelului renașcentist • (secolul al XII – lea, al XIII – lea, al XIV – lea, al XV – lea). <p>Repere de cultură și civilizație ale spațiului italian și ale culturii universale</p> <p>Texte din literatura italiană</p>		<p>substantive cu două forme de plural;</p> <p>substantive derivate cu un sufix diminutival, peiorativ, etc.</p> <p>☐ Adjectivul:</p> <p>formarea femininului adjectivelor calificative; poziția adjectivului calificativ; adjectivul demonstrativ; adjectivul posesiv și omiterea articolului în cazul posesivelor care însoțesc substantive indicând înrudirea; adjectivul nehotărât; gradele de comparație - forme sintetice.</p> <p>☐ Numeralul:</p> <p>cardinal, ordinal (formarea); folosirea numeralului ordinal;</p> <p>☐ Pronumele: personal în acuzativ cu și fără prepoziție; pronumele în dativ cu și fără prepoziție;</p>
---	--	--

		<p>pronumele relativ che, chi, cui, il / la quale, i / le quali, cui versus quale;</p> <p>locul pronumelor</p> <p>combinat în grupurile verbale, propoziția asertivă și imperativă;</p> <p>pronumele posesiv;</p> <p>☐ Verbul:</p> <p>indicativul prezent al verbelor regulate și neregulate;</p> <p>perfectul compus al verbelor regulate și neregulate;</p> <p>imperfectul verbelor regulate și neregulate;</p> <p>viitorul simplu și viitorul anterior;</p> <p>condiționalul prezent și trecut;</p> <p>modul imperativul (tu, noi, voi);</p> <p>concordanța timpurilor la modul indicativ;</p> <p>verbele frazeologice (cominciare, inițiere, finire, smettere);</p>
--	--	---

		<p>forma activă, pasivă și reflexivă;</p> <p>verbele modale (dovere, potere, volere);</p> <p>□ Adverbul:</p> <p>formarea adverbilor din adjective cu sufixul ”-mente”;</p> <p>adverbele de loc și de timp; adverbe de îndoială; adverbe de mod; adverbe interogative; adverbe de evaluare; locuțiuni adverbiale;</p> <p>□ Conjuncția:</p> <p>conjuncțiile coordonatoare; conjuncția subordonatoare; locuțiuni conjuncționale.</p> <p>□ Prepoziția:</p> <p>prepoziții articulate; folosirea prepozițiilor; locuțiuni prepoziționale.</p> <p>□ Interjecția:</p> <p>interjecții proprii (care exprimă uimirea, bucuria, amenințarea, îndemnul, regretul,</p>
--	--	---

		<p>indignarea): ah, eh, ih, oh, ahi, beh, uffa, ahime;</p> <p>interjecții improprii: bravo, coraggio, avanti, via, su, forza, guai, peccato; locuțiuni.</p> <p><i>ELEMENTE NOI</i></p> <p>II. Lexic</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ expresii idiomatice, regionalisme, arhaisme, neologisme. ☐ Sensul denotativ și sensul conotativ al cuvintelor; ☐ Caracteristici esențiale ale limbii italiene în secolele al XII – lea – al XIV – lea. <p>III. ELEMENTE ȘI STRUCTURI GRAMATICALE</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Substantivul: substantive colective;
--	--	---

		<p>substantive invariabile; substantive defective de singular / plural; substantive compuse; ☐ Numeralul: distributiv; colectiv, multiplicativ. (exprimarea secolelor); ☐ Pronumele: pronumele de politețe; pronumele demonstrativ; particulele pronominale ci, ne; pronumele interogative; pronumele nehotărâte. ☐ Verbul: perfectul simplu al verbelor regulate și neregulate; folosirea condiționalului; folosirea imperativului cu pronumele de politețe; conjunctivul prezent și trecut; conjunctivul imperfect și <i>trapassato</i>;</p>
--	--	---

		<p>concordanța timpurilor la modul conjunctiv; propoziția ipotetică;</p> <p>verbe tranzitive și intransitive (alegerea auxiliarului);</p> <p>verbele impersonale; verbe defective.</p> <p>☐ Adverbul:</p> <p>particulele adverbiale ci, vi, ne;</p> <p>gradele adverbului; poziția adverbului.</p> <p>☐ Conjuncția:</p> <p>locuțiuni conjuncționale.</p> <p>☐ Sintaxa:</p> <p>Propoziția simplă;</p> <p>Părți principale de propoziție (Subiectul; Predicatul);</p> <p>Părți secundare de propoziție (Atributul;</p> <p>Complementul obiect direct și indirect;</p> <p>Complemente circumstanțiale: de loc,</p>
--	--	---

		<p>de timp, de mod, de cauză, de scop, concesie, opoziție;</p> <p>☐ Tipuri de frază: asertivă, interogativă (directă și indirectă), exclamativă, enfatică, impersonală.</p> <p>☐ Sintaxa frazei: Propoziția simplă; Propoziția principală; Propoziția secundară subordonată</p> <p>Propoziția completivă directă și indirectă; Propoziția circumstanțială concesivă.</p>
--	--	--

EXEMPLIFICĂRI – STRATEGII DIDACTICE ÎN PROIECTAREA SARCINILOR DE ÎNVĂȚARE-EVALUARE CENTRATE PE COMPETENȚE

În proiectarea activităților de evaluare inițială, predare-învățare, evaluare formativă, recomandăm valorificarea conținuturilor din perspectiva potențialului acestora de a forma și dezvolta competențele prevăzute în programa școlară și utilizarea unei varietăți de metode și tehnici/strategii de lucru centrate pe stimularea gândirii critice și creative, a stabilirii de conexiuni, relaționări și inter-relaționări, a exprimării punctului de vedere personal argumentat, în vederea atingerii standardelor lingvistice prevăzute de CECRL și a participării active a elevilor la procesul de învățare.

Următoarele propuneri de resurse educaționale de predare-învățare-evaluare se constituie în exemple orientative, vizualizate ca idei de proiectare a sarcinilor de lucru utilizate la clasă.

A. Exemple de activități de învățare

Competențele specifice vizate aferente competenței generale 5:

Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

5.1 Transformarea mesajelor din vorbire directă în vorbire indirectă

1. Al bar. Dopo aver seguito con attenzione il filmato, trasforma in dialogo delle due amiche al bar in discorso indiretto. Ecco qui il link per rivedere il video due o tre volte: <https://www.youtube.com/watch?v=psDt68Ow7us>.
2. La cucina italiana. Dopo aver seguito con attenzione il filmato, racconta in una registrazione che farai con il tuo telefonino oppure sul sito: <https://vocaroo.com/>, come si fa la pizza. Ecco qui il link per rivedere il video due o tre volte: <https://www.youtube.com/watch?v=K4ftVcgpgpE>.
3. Trasforma nel discorso indiretto:

1. Mia madre ha detto: «Accompagna Luigi in palestra! ».

---

2. Il professore ci consigliò: «Portate l'abbigliamento adatto per fare una gita.»

---

3. La maestra ci ha detto: «Fate l'esercizio e confrontate le soluzioni».

5.2 Utilizarea dicționarului explicativ italian-român pentru traducerea unor texte funcționale din limba italiană în limba română;

Sursa:

<https://maestramary.altervista.org/schede-didattiche-sul-dizionario.htm>

https://www.youtube.com/watch?v=5pkXqL_hRFg

<https://aulalingue.scuola.zanichelli.it/benvenuti/2016/11/10/uso-del-vocabolario-come-cercare-e-cosa-cercare/>

1. Uso del vocabolario: come cercare e cosa cercare

Il vocabolario è uno strumento fondamentale quando si studia una lingua straniera e anche quando si vuole approfondire la conoscenza della propria. Di solito lo consultiamo per conoscere il significato di una parola, ma è importante sapere che ci può fornire anche una serie di informazioni molto utili, come la corretta grafia di una parola, la pronuncia esatta, le caratteristiche grammaticali, l'etimologia, inoltre, dal vocabolario si apprendono anche le eventuali espressioni idiomatiche in cui un termine è coinvolto.

Vediamo insieme come sfruttare al meglio tutte le potenzialità di questo strumento.

COME CERCARE

Tutti i vocaboli presenti in un vocabolario sono elencati in ordine alfabetico, secondo la normale sequenza (abcdefghijklmnopqrstuvwxy).

Per facilitare la ricerca troviamo sugli angoli superiori delle pagine delle parole, sono le **parole – guida** che ci aiutano a trovare più velocemente la parola che stiamo cercando: la prima parola indica il primo vocabolo in quella pagina, la seconda parola indica l'ultimo vocabolo in quella pagina. Leggendo le due parole – guida possiamo capire subito se il vocabolo che stiamo cercando si trova in queste pagine.

Ci sono vocaboli che non seguono l'ordine alfabetico, ma si trovano nel testo che segue il vocabolo base da cui sono formati, questi sono:

→ **gli alterati**: gli alterati sono inseriti nella parte di testo che segue il corrispondente sostantivo non alterato, quindi se vogliamo sapere quali alterati possiede un determinato sostantivo, dobbiamo cercare quel sostantivo e scorrere il testo finché in fondo non troveremo in grassetto le forme alterate seguite dalla qualifica alterativa: dim. (diminutivo); acr. (accrescitivo); vezz. (vezzeggiativo); pegg. (peggiorativo);

→ **gli avverbi in -mente**: se cerchiamo questo tipo di avverbi dobbiamo individuare l'aggettivo corrispondente da cui deriva l'avverbio, per esempio se vogliamo conoscere il significato dell'avverbio *lentamente* dovremo cercare l'aggettivo *lento* e in fondo, di solito in grassetto, troveremo *lentamente* e il suo significato;

→ **varianti di forma**: la variante di forma è una parola che presenta, rispetto a un'altra più comune, differenze fonetiche o grafiche, ma ha la stessa base etimologica e gli stessi significati, ad esempio il vocabolo *redina* è una variante di forma di *redine* ed è quindi segnalato dopo quest'ultima parola.

COSA CERCARE

I vocaboli sono registrati nella forma che per convenzione è considerata fondamentale:

• **per i sostantivi:** la forma singolare per i sostantivi di genere fisso, quindi se vogliamo avere informazioni sulla parola *fiori* dobbiamo cercare il singolare *fiore*; allo stesso modo non troveremo il vocabolo *farfalle* ma troveremo *farfalla*, così come non troveremo *libri* ma *libro*; il singolare maschile per quelli di genere mobile, non troveremo *cugine* ma *cugino*;

• **per gli aggettivi:** il maschile singolare al grado positivo, quindi se vogliamo conoscere il significato dell'aggettivo *gustose* dovremo cercare *gustoso*; così come per *felicissimo* dovremo cercare *felice*;

• **per i verbi:** l'infinito presente, per *canteranno* dobbiamo cercare l'infinito *cantare*, per *vado* cercheremo *andare*, per *capiscono* troveremo *capire*;

• **per gli avverbi in -mente:** si deve cercare l'aggettivo corrispondente;

• **per le forme alterate:** cercheremo la forma non alterata, ma attenzione ai falsi alterati, per esempio *lampone* non è l'accrescitivo di *lampo*, ma è il nome di un frutto ed ha un significato autonomo e quindi lo troverete sul vocabolario.

Esercizio:

Completa il testo inserendo le parole mancanti negli spazi vuoti.

Per trovare il significato di "andarsene" dovrò cercare la forma verbale: .....

Per trovare il significato di "legalmente" dovrò cercare l'aggettivo: .....

Se ho la forma verbale "avessero corso" dovrò cercare: .....

Per trovare il vocabolo "figuraccia" dovrò cercare la parola: .....

Per trovare il significato di "certamente" dovrò cercare: .....

Se ho la parola "bottone" per scoprirne il significato cercherò il vocabolo: .....

Per trovare il significato della parola "cognata" cercherò: .....

Per trovare il significato della parola "temi" cercherò sul vocabolario: .....

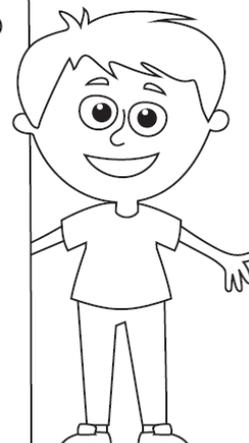
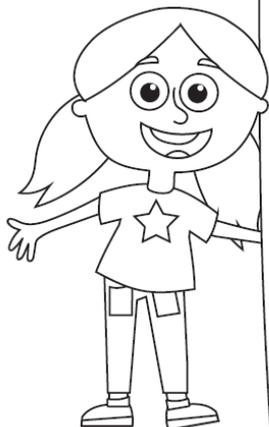
Se ho la forma verbale "diedero" cercherò: .....

Per trovare il significato della parola "rapina" cercheremo: .....

2. Leggi la seguente poesia e trova le caratteristiche del dizionario:

Il mio amico DIZIONARIO

Mi presento sono il dizionario
un tipo davvero straordinario.
Qualcuno pensa che sia un po' antiquato
invece sono un compagno fidato.
Di ogni vocabolo sciolgo il dubbio amletico
e in me lo trovi in ordine alfabetico.
Raccolgo le parole e il loro significato,
le scrivo in modo preciso e ordinato.
Con me correggi ogni tuo errore,
poterti aiutare è un vero onore.
Sfoggia le pagine con calma e pazienza,
è questo il libro per eccellenza.
Fidati di me! Io sono il migliore:
il grande amico di ogni lettore

Maria Ruggi

Maestra Mary

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

3. Scrivi i sinonimi delle seguenti parole usando il dizionario dei sinonimi e dei contrari oppure visitando il sito https://dizionari.corriere.it/dizionario_sinonimi_contrari/:
antiquato - .....
pazienza - .....
onore - .....
eccellenza - .....
Raccogliere - .....
4. Metti in ordine alfabetico le seguenti parole. Fai attenzione! Se hanno la prima lettera uguale verifica la seconda, se anche la seconda è uguale controlla la terza e così via.

B. Evaluarea inițială la începutul clasei a IX-a, Limba și literatura maternă italiană

Pentru a identifica nevoile de învățare ale elevilor în anul școlar 2021-2022, profesorul trebuie să pornească de la evaluarea inițială a achizițiilor disciplinare din anul școlar precedent. Acest demers de evaluare va lua în considerare întreaga construcție a învățării din anul școlar precedent, în contextul progresiei competențelor specifice din programa școlară. Se va promova astfel ieșirea din logica centrării pe conținuturi.

Este necesară o evaluare centrată pe competențe care să indice nivelul de performanță pentru achizițiile prevăzute în curriculum. Testele inițiale au rolul de a identifica măsura în care s-au dezvoltat competențele specifice ale programei din anul școlar precedent și vor fundamenta construirea activităților de învățare viitoare, contextualizate și centrate pe competențe. Evaluarea inițială este temeinică atunci, când include sarcini variate care să vizeze competențele stipulate în programa clasei anterioare (test scris, probă orală, metode alternative de evaluare, mini-proiecte etc.)

Model test inițial

Evaluare inițială

Clasa a IX-a, limba italiana – maternă

PROVA INIZIALE

- **Tempo previsto per lo svolgimento del test: 50 minuti**
- **Tutte le attività sono obbligatorie**

Competenza di comprensione della lettura – 30 punti

A. Leggi con attenzione il seguente dialogo e scegli le risposte corrette: - 20 punti

Carlo è felice perché comincia a perdere peso grazie alla nuova dieta che sta seguendo.

"Che cosa mangi a colazione?", chiese il suo amico Daniele. "A colazione mangio uno yogurt e dei biscotti, la colazione è il pasto più importante della giornata!".

"Bene!" rispose Daniele, "E cosa mangi invece a pranzo?" chiese Daniele. "Di solito un piatto di pasta al sugo di pomodoro, seguito da una bistecca" rispose Carlo.

"Molto bene, come fai a non esagerare con il cibo?" chiese Daniele. "Utilizzo una bilancia da cucina: peso tutto ciò che mangio, in questo modo so di non mangiare mai troppo!".

"Svolgi anche un'attività fisica?", chiese Daniele. "Sì, corro due o tre volte alla settimana, è importante mantenersi in movimento e bruciare calorie!" rispose Carlo.

"Non mangi mai fast food come la pizza e le patate fritte?" chiese Daniele. "Sì, ma solo poche volte: contengono molti grassi e carboidrati, perciò evito questi cibi".

"Vorrei anche io stare a dieta: potresti darmi un consiglio importante per perdere peso?" chiese Daniele a Carlo. "Certamente", disse Carlo: "Quando consumi un pasto devi alzarti da tavola con ancora un po' di fame per il pasto successivo!" disse Carlo.

- 1) Cosa mangia Carlo a colazione?
- Il tè con i biscotti.
  - Una fetta di torta.
  - Uno yogurt con dei biscotti.
  - Non mangia nulla.
- 2) Carlo mangia il fast food durante la dieta?
- Mai.
  - Ogni giorno, non riesce a resistere.
  - Poche volte, per non ingrassare.
  - Solo nel fine settimana.
- 3) Come si tiene in movimento Carlo?
- Corre ogni giorno.
  - Pratica il nuoto.
  - Non pratica alcuna attività sportiva
  - Corre due o tre volte alla settimana.
- 4) Qual è secondo Carlo il pasto più importante della giornata?
- La colazione.
  - Lo spuntino.
  - La cena.
  - Il pranzo.
- 5) Quale strumento utilizza Carlo nella sua dieta?
- Un libro di ricette.
  - Una bilancia per pesare gli alimenti.
  - Un manuale sull'alimentazione.
  - Nessuno.

B. Leggi l'articolo poi metti in ordine le frasi. – 10 punti

Iguana di 1,20 metri passeggia sui tubi sopra la tangenziale.

Un'iguana lunga un metro e venti è stata recuperata oggi a Brescia mentre passeggiava sui tubi che scorrono su un ponte sopra la tangenziale, all'altezza di via Milano. Qualcuno, per paura della caduta del rettile sulle automobili, ha dato l'allarme alla polizia che è intervenuta insieme ai Vigili del fuoco. La tangenziale intorno alle 12 è rimasta chiusa per circa mezz'ora. L'animale, un esemplare maschio, sta bene ed è stato affidato a un centro di recupero per fauna esotica, l'oasi del WWF di Cremona. Gli agenti hanno poi provveduto a far scattare una denuncia contro ignoti. La polizia non è nuova agli interventi di salvataggio di specie esotiche abbandonate durante le vacanze. Proprio all'inizio dell'estate, per esempio, a Montichiari, vicino a un cassonetto dell'immondizia, sono state trovate e salvate 32 tartarughe di terra.

(Tratto e adattato da www.repubblica.it/news)

	L'iguana sta bene.
	Qualcuno vede l'iguana e chiama la Polizia.
	Gli agenti infine fanno una denuncia contro ignoti.
1	Un'iguana passeggia su un ponte sopra la tangenziale.
	La polizia interviene e chiude la tangenziale.
	L'iguana viene presa.

Competenza linguistica – 30 punti

1. Completa le parole delle frasi inserendo opportunamente ge, gia, gie, ce, cia, cie. – 10 punti

1. Sulla nave da cro.....ra in partenza da Genova erano presenti alcune .....lebrità. 2. In farma..... ho acquistato delle compresse per una forte nevr..... 3. È .....niale chi sa trovare modi in.....gnosi e originali per risolvere problemi. 4. Curare l'i.....ne dentale fin da piccoli è importante, per evitare la formazione di carie. 5. Le valutazioni insuffi.....nti che hai riportato sono sempre dovute al tuo comportamento negli.....nte e superficiale. 6. Le trac..... della brusca frenata dell'automobile erano ancora evidenti sull'asfalto.

2. Completa le frasi inserendo in modo opportuno – 10 punti

a, ha, ai, hai, o, ho, oh, anno, hanno.

1. Alla festa di Giulia io ..... indossato una maglia ..... righe come quella che avevo l' ..... scorso.
2. .... dovuto scegliere: ..... dentro ..... fuori!
3. .... poveri noi! Ci aspettano gli esami finali quest' ..... .
4. .... no! Mi dispiace, ma devo tornare subito ..... casa. Ciao! ..... presto!
5. La corte ..... condannato a un ..... di carcere l'imputato ..... causa dei reati che egli ..... commesso.
6. Bianca e Stefano ..... un cucciolo di labrador da un .....! ....., che bello!
7. ....visto che capita anche ..... fratelli maggiori?

3. Scrivi il femminile dei seguenti nomi. – 5 punti

1. fratello	4. serie .....
2. re	5. eroe.....
3. attore	

4. Scrivi il plurale dei seguenti nomi. – 5 punti

1. dio	4. pancia .....
2. cinema	5. dialogo .....
3. moglie	

Competenza della produzione scritta – 30 punti

1. Secondo te, che cosa significa “Mente sana, in corpo sano”? Esprimi un'opinione al proposito in 150 parole.

10 p – of.

Evaluare inițială

Clasa a IX-a, limba italiana – maternă

Prova inițială – Griglia di valutazione

Competenza di comprensione della lettura – 30 punti

A. Leggi con attenzione il seguente dialogo e scegli le risposte corrette: - 20 punti

1) Cosa mangia Carlo a colazione?	4) Qual è secondo Carlo il pasto più importante della giornata?
a) Il tè con i biscotti.	
b) Una fetta di torta.	a) La colazione.
c) Uno yogurt con dei biscotti.	b) Lo spuntino.
d) Non mangia nulla.	c) La cena.
2) Carlo mangia il fast food durante la dieta?	d) Il pranzo.
a) Mai.	5) Quale strumento utilizza Carlo nella sua dieta?
b) Ogni giorno, non riesce a resistere.	a) Un libro di ricette.
c) Poche volte, per non ingrassare.	b) Una bilancia per pesare gli alimenti.
d) Solo nel fine settimana.	c) Un manuale sull'alimentazione.
3) Come si tiene in movimento Carlo?	d) Nessuno.
a) Corre ogni giorno.	
b) Pratica il nuoto.	
c) Non pratica alcuna attività sportiva	
d) Corre due o tre volte alla settimana.	

B. Leggi l'articolo poi metti in ordine le frasi. – 10 punti

5	L'iguana sta bene.
2	Qualcuno vede l'iguana e chiama la Polizia.
6	Gli agenti infine fanno una denuncia contro ignoti.
1	Un'iguana passeggia su un ponte sopra la tangenziale.
3	La polizia interviene e chiude la tangenziale.
4	L'iguana viene presa.

Competenza linguistica – 30 punti

1. Completa le parole delle frasi inserendo opportunamente ge, gia, gie, ce, cia, cie. – 10 punti

1. Sulla nave da crociera in partenza da Genova erano presenti alcune **celebrità**. 2. In **farmacia** ho acquistato delle compresse per una forte **neuralgia**. 3. È **geniale** chi sa trovare modi **ingegnosi** e originali per risolvere problemi. 4. Curare l'**igiene** dentale fin da piccoli è importante, per evitare la formazione di carie. 5. Le valutazioni **insufficienti** che hai riportato sono sempre dovute al tuo comportamento **negligente** e **superficiale**. 6. Le **tracce** della brusca frenata dell'automobile erano ancora evidenti sull'asfalto.

2. Completa le frasi inserendo in modo opportuno – 10 punti

a, ha, ai, hai, o, ho, oh, anno, hanno.

1. Alla festa di Giulia io **ho** indossato una maglia **a** righe come quella che avevo l'**anno** scorso.
2. **Ho** dovuto scegliere: **o** dentro **o** fuori!
3. **Oh**, poveri noi! Ci aspettano gli esami finali quest' **anno** .
4. **Oh**, no! Mi dispiace, ma devo tornare subito **a** casa. Ciao! **A** presto!
5. La corte **ha** condannato a un **anno** di carcere l'imputato **a** causa dei reati che egli **ha** commesso.
6. Bianca e Stefano **hanno** un cucciolo di labrador da un **anno**! **Oh**, che bello!
7. **Hai** visto che capita anche **ai** fratelli maggiori?

3. Scrivi il femminile dei seguenti nomi. – 5 punti

1. fratello sorella	4. serie serie
2. re regina	5. eroe eroina
3. attore attrice	

4. Scrivi il plurale dei seguenti nomi. – 5 punti

1. dio dei	4. pancia pance
2. cinema cinema	5. dialogo dialoghi
3. moglie mogli	

Competenza della produzione scritta – 30 punti

1. Secondo te, che cosa significa “Mente sana, in corpo sano”? Esprimi un'opinione al proposito in 150 parole.

Conținut **15 p**

- Respectarea cerinței	5 p
- Coerență, coeziune	3 p
- Capacitatea de a argumenta	7 p

Corectitudine gramaticală **8 p**

- Corectitudine morfosintactică

Vocabular **7 p**

- Varietate	3 p
- Corectitudine	2 p
- Ortografie	2 p

Matrice de specificații
Clasa a IX-a, limba italiana maternă
Evaluare inițială

Competențe generale:

C2. Receptarea textului scris de diverse tipuri

C3. Redactarea textului scris de diverse tipuri

C4. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise

Competențe specifice:

C2. Receptarea textului scris de diverse tipuri

2.1. Evaluarea informațiilor și a intențiilor de comunicare din texte continue, discontinue și multimodale

C3. Redactarea textului scris de diverse tipuri

3.1. Redactarea unui text complex, în care să își exprime puncte de vedere argumentate, pe diverse teme sau cu referire la diverse texte citite

C4. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise

4.3. Analizarea elementelor de dinamică a limbii, prin utilizarea achizițiilor de sintaxă, morfologie, fonetică, lexic și semantică prin raportare la limbile moderne

Competențe Conținuturi	2.1.	3.1.	4.3.
Tema: REFLECȚII ASUPRA LUMII * Universul personal: adolescentul și preocupările lui	x	x x	x x

<p>* Relații umane și sociale: prietenie, colegialitate, probleme ale adolescenților</p> <p>* Empatie și deschidere. Noi și ceilalți</p> <p>Forme de prezentare:</p> <p>C2: texte continue, literare și nonliterare</p> <p>C3: texte multimodale</p> <p>C4 : text de opinie</p>	<p>x</p> <p>x</p>	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>	<p>x</p> <p>x</p>
<p>Lexic adecvat temei</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>
<p>Gramatică funcțională (acte de vorbire / funcții ale limbii) și elemente de construcție a comunicării</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A compara • A ordona ideile principale <p>Selecție lexicală în limba vorbită</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A face prezentări • A argumenta • A trage concluzii <p>Structura unui text de opinie</p> <p>Conjuncția: conjuncțiile coordonatoare; conjuncția subordonatoare (se, perché, affinché, cosicché, benché, nonostante, nel caso che)</p> <p>Selecție lexicală în limba vorbită și în limba scrisă</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A oferi informații • A descrie persoane, locuri, evenimente; • A relata experiențe <p>aspecte fonetice specifice limbii italiene: pronunțarea vocalelor, a consoanelor (consoana h)</p> <p>Substantivul: formarea femininului; formarea pluralului;</p> <p>Verbul</p>

C. Model test de evaluare sumativă

Test di valutazione alla fine dell'unità

- **Tempo previsto per lo svolgimento del test: 75 minuti**
- **Tutte le attività sono obbligatorie**

I. Leggi attentamente il seguente testo: - 15 punti

Silvia, eccolo il dolce nome del nuovo angelo che scenderà con il consueto volo dal campanile di S. Marco, tra gli sguardi attenti e curiosi del pubblico. A inaugurare il carnevale di Venezia 2011 sarà dunque la bellissima ventitreenne Silvia Bianchini, che ha partecipato alle selezioni di Miss Italia e che aveva già rivestito il ruolo di Maria nel Carnevale 2010. «È con grande piacere ed orgoglio che ho accolto la proposta di essere l'Angelo del Carnevale!», è stata la sua prima reazione. Una scelta, quella della giovane veneziana, presa dal Comitato organizzatore di comune accordo con il direttore artistico Davide Rampello, che hanno così voluto prediligere una **bellezza** tutta cittadina. «Abbiamo voluto dare un segnale di **attenzione** sia verso il territorio veneziano, per renderlo protagonista al Carnevale, - ha commentato Piero Rosa Salva presidente di Venezia Marketing Eventi – sia verso una manifestazione della **tradizione** com'è la Festa delle Marie». Ma anche il tema ha orientato la scelta dal momento che nasce come un tributo all'unità d'Italia e alle donne. «In un Carnevale fortemente incentrato sulla riscoperta di una Venezia segreta e nascosta, - ha spiegato Davide Rampello, direttore artistico del Carnevale – non potevamo non valorizzare l'eleganza veneziana. Una scelta apprezzata anche da Bruno Tosi, il regista della Festa delle Marie: «Silvia è una ragazza solare, bella e coraggiosa, è stata una delle Marie più belle della storia della nostra manifestazione ed ora sarà un Angelo meraviglioso».

(https://corrieredelveneto.corriere.it/veneto/notizie/cultura_e_tempolibero/2011/22-febbraio-2011/silvia-bianchini-sara-angelo-carnevale-veneziana-2011-19073065395.shtml)

1. Le seguenti frasi riguardano il testo che hai letto. Scegli una delle proposte che ti diamo e scrivi sul foglio d'esame la lettera che contrassegna la risposta corretta: - 5p.

1. L'angelo che scenderà dal campanile di San Marco:

A. si chiama Silvia

B. si chiama Maria

C. è lo stesso dell'anno scorso

2. Gli organizzatori:

A. hanno preferito una bellezza cittadina

B. hanno scelto una bellezza stravagante

C. hanno preferito una bellezza discreta

3. La bellissima ventitreenne ha accolto la proposta:

A. con sorpresa

B. con grande piacere

C. con abbastanza interesse

4. Il tema del Carnevale di Venezia 2011:

A. è il viaggio

B. nasce come un tributo all'unità d'Italia e alle donne

C. è l'amore

5. Silvia è una ragazza:

A. timida

B. carina

C. solare

2. Trova nel testo dato un verbo al futuro semplice e un verbo al passato prossimo. – 4p.

3. Trasforma i sostantivi sottolineati nel testo in aggettivi qualificativi al femminile plurale.

– 6p.

II. Leggi attentamente i due testi: - 25 punti

Tè e spezie

A

B

Cosa vi è di meglio, a metà pomeriggio, di una bella tazza di tè, accompagnata da pasticcini secchi, dolci o salati? Nulla, secondo gli anglosassoni. È sicuramente la Cina il primo paese nel quale viene diffuso il consumo di tè. Fin dall'anno 350 si trova traccia della pianta e dell'utilizzo delle sue foglioline nel più antico dizionario cinese, l'Erh Ya. Pare che allora il tè, oltre ad essere consumato come bevanda, venisse utilizzato come medicamento per uso esterno. Anche in Giappone la bevanda assume grande importanza con un rituale addirittura immutato dall'800 ad oggi. Successivamente si diffonde in India, che ne è tuttora il maggior produttore, ma,

Gli antichi Romani aromatizzavano il vino con lo zafferano per esaltarne il sapore. Nel Medioevo si preparava un vino medicamentoso speciale che consisteva in una miscela di assenzio, miele e zafferano. Nel XVII secolo, in Inghilterra, durante un'epidemia di peste, si preparava un tè allo zafferano per calmare i dolori e facilitare la purificazione del sangue. Nel corso dei secoli e ovunque la spezia fosse conosciuta, si sono preparate bevande allo zafferano sia a scopo curativo sia per il semplice piacere del palato. Il gusto intenso delle bevande alcoliche si adatta infatti perfettamente all'aroma dello zafferano che contribuisce ad esaltarne il sapore. Ma anche tè leggeri cinesi

curiosamente, il modo di preparare la bevanda ha subito grande influenza inglese durante il lungo periodo dell'impero britannico. In Europa il tè, dapprima importato in piccole quantità e senza entusiasmo dai portoghesi, divenne nel 1610 un vero business per gli olandesi che, con la Compagnia delle Indie, ne iniziarono l'importazione in modo sistematico. Successivamente gli inglesi divennero i veri leader europei del commercio e del consumo del tè.

(Famiglia cristiana)

o varietà di tè più forti, provenienti dall'India, caffè, specie se di qualità arabica, latte, anche di soia, tutti si sposano perfettamente con lo zafferano.

Probabilmente vi chiederete come: è semplicissimo, se volete aromatizzare il tè, basterà aggiungere il contenuto di una bustina di zafferano a 100 g. di foglie di tè poste in un recipiente a chiusura ermetica, mescolate bene e fate riposare qualche giorno prima di utilizzare nel solito modo.

(Corriere della Sera)

1. Indica se l'informazione si riferisce al testo A o al testo B: - 20p.

	A	B
1. In questo modo se ne valorizza il gusto.		
2. Bevendo questa bevanda si calmavano i dolori.		
3. Troviamo traccia del suo uso anche nei libri.		
4. Si può usare in diversi modi.		
5. Il rito del tè ha una lunga tradizione.		
6. Ne troviamo di molti tipi, forti o leggeri.		
7. In questo l'Inghilterra ha avuto grande influenza.		
8. La preparazione non presenta difficoltà.		
9. Si consiglia di non usarlo subito.		
10. Si sviluppò un vero e proprio mercato.		

2. Trova nel testo A una parola indicante una parte della giornata. -1.5p.

3. Trova nel testo B un verbo all'imperfetto. – 1.5p.

4. Scrivi un sinonimo dell'avverbio successivamente. – 2p.

III. Completa gli esercizi dati: - 20 punti

1. Metti davanti ai nomi gli articoli indeterminativi: - 5p.

_____ studente

_____ ingegnere

_____ allieva	_____ luce
_____ sport	_____ amico
_____ medico	_____ ragazza
_____ stanza	_____ cinema

2. Inserisci la preposizione – semplice o articolata – adeguata: - 5p.

- Ieri, Mario è ritornato _____ Milano, _____ treno.
- Ogni vacanza vado _____ campagna, _____ nonni.
- Io abito _____ Bucarest, _____ Romania.
- Maria e Luisa partono _____ ottobre _____ gli Stati Uniti.
- Vieni _____ me a casa _____ Luigi?

3. Forma il sostantivo partendo dall'aggettivo dato: - 5p.

- bello –
- alto –
- elegante –
- dolce –
- buono –

4. Aggiungi la doppia alterazione alle parole date e scrivile nelle frasi che seguono: - 5p.

- tavolo (+ino +etto)* Hanno comprato un bellissimo _____ per il soggiorno della loro nuova casa.
- uomo (+accio +one)* Hanno finalmente preso il colpevole: è un *om* _____ alto quasi due metri!
- casa (+etta +ina)* Non voglio una villa o un grande appartamento: mi accontento di una _____ modesta ma comoda.
- fiore (+ello +ini)* Giannina, piccola mia, quanti bei _____ hai trovato!
- Foglio (+etto +ini)* Lo hanno sorpreso all'esame con un sacco di _____ tra le pagine del dizionario!

IV. COMPETENZA DELLA PRODUZIONE DI MESSAGGI SCRITTI – 30 punti

Scrivi un'e-mail al tuo amico Alessandro/ alla tua amica Antonella per presentare la tua famiglia puntando sui valori morali che la famiglia ti ha insegnato. Ti chiami Davide/Daria e devi scrivere da 80 a 100 parole

10 p – of.

Test di valutazione alla fine dell'unità

Griglia di valutazione

- Tempo previsto per lo svolgimento del test: 50 minuti
- Tutte le attività sono obbligatorie

I. Leggi attentamente il seguente testo: (15 punti)

1. Le seguenti frasi riguardano il testo che hai letto. Scegli una delle proposte che ti diamo e scrivi sul foglio d'esame la lettera che contrassegna la risposta corretta: (5 punti)

1.-A; 2.-A; 3.-B; 4.-B; 5.-C (1p x 5 = 5p)

2. Trova nel testo dato un verbo al futuro semplice e un verbo al passato prossimo. (4 punti)
scenderà, sarà,

3. Trasforma i sostantivi sottolineati nel testo in aggettivi qualificativi al femminile plurale. (6 punti)

bellezza – belle, attenzione – attente, tradizione – tradizionali (2p x 3 = 6p)

II. Leggi attentamente i due testi: (25 punti)

1. Indica se l'informazione si riferisce al testo A o al testo B: (20 punti)
(2p x 10 = 20 p)

	A	B
1. In questo modo se ne valorizza il gusto.		X
2. Bevendo questa bevanda si calmavano i dolori.		X
3. Troviamo traccia del suo uso anche nei libri.	X	
4. Si può usare in diversi modi.		X
5. Il rito del tè ha una lunga tradizione.	X	
6. Ne troviamo di molti tipi, forti o leggeri.		X
7. In questo l'Inghilterra ha avuto grande influenza.	X	
8. La preparazione non presenta difficoltà.		X
9. Si consiglia di non usarlo subito.		X

4. *fiore (+ello +ini)* Giannina, piccola mia, quanti bei fiorellini hai trovato!
5. *Foglio (+etto +ini)* Lo hanno sorpreso all'esame con un sacco di fogliettini tra le pagine del dizionario!

IV. COMPETENZA DELLA PRODUZIONE DI MESSAGGI SCRITTI (30 punti)

Contenuto: (10 punti)

- scrive un testo adeguato alla situazione/al tipo del testo proposto: (2p x 5 = 10p)
- rispetta il limite relativo al numero di parole indicato:
- scrive frasi semplici sul tema dato:
- esprime in frasi brevi i propri sentimenti:
- spiega in breve le azioni presentate/descritte:

Organizzazione del testo: (5 punti)

- ordina correttamente le parole in frasi semplici (2,5p x 2 = 5p)
- collega brevi frasi attraverso i connettori più comunemente usati, producendo un testo semplice e coerente

Correttezza grammaticale: (10 punti)

- usa correttamente le strutture grammaticali (5p x 2 = 10p)
- utilizza un'ampia gamma di strutture grammaticali

Vocabolario: (5 punti)

- usa il vocabolario in modo corretto (2,5p x 2 = 5p)
- usa un vocabolario vario appropriato all'argomento

D. Teme de proiect recomandate

1) DALLA STORIA PERSONALE ALLA STORIA

Costruisci un album in cui inserire delle tue foto, risalenti a diverse tappe della tua vita, a partire dalla nascita. Sotto ciascuna presenta, in 30-50 parole, l'avvenimento che ogni foto ritrae. Cambia con il tuo compagno di banco l'album, quindi ricostruisci la sua vita in immagini.

Alla fine, scoprirai che la storia personale, quindi il tuo passato, è un concatenamento di fatti ed è molto simile alla Storia, fatta di eventi che hanno portato a ciò che si è/ si vive nel presente.

Progetto individuale, inversione di ruolo.

2) PARTICOLARITÀ DELLE VARIE REGIONI ITALIANE

Costruisci un dossier in cui paragonare tre delle regioni dell'Italia Settentrionale / Centrale / Meridionale / Insulare. Puoi scegliere pure le regioni a statuto speciale.

Abbi in mente le seguenti tracce:

- posizione geografica
- economia
- obiettivi turistici
- gastronomia
- personaggi famosi

Il progetto potrà essere individuale o di gruppo.

3) AUTORI ITALIANI FAMOSI DEL TRECENTO

Fai uno studio su uno dei tre autori canonici del Trecento (Dante Alighieri, Francesco Petrarca, Giovanni Boccaccio). Abbi in mente le seguenti tracce:

- l'ambito culturale in cui si sono affermati;
- i punti comuni che li uniscono, nonché le particolarità che li differenziano.

Presenta davanti alla classe usando mezzi classici o moderni.

Alla fine, i tuoi compagni dovranno rispondere ad un quiz da te creato, su Kahoot o Mentimeter, basato sulla presentazione che hai fatto.

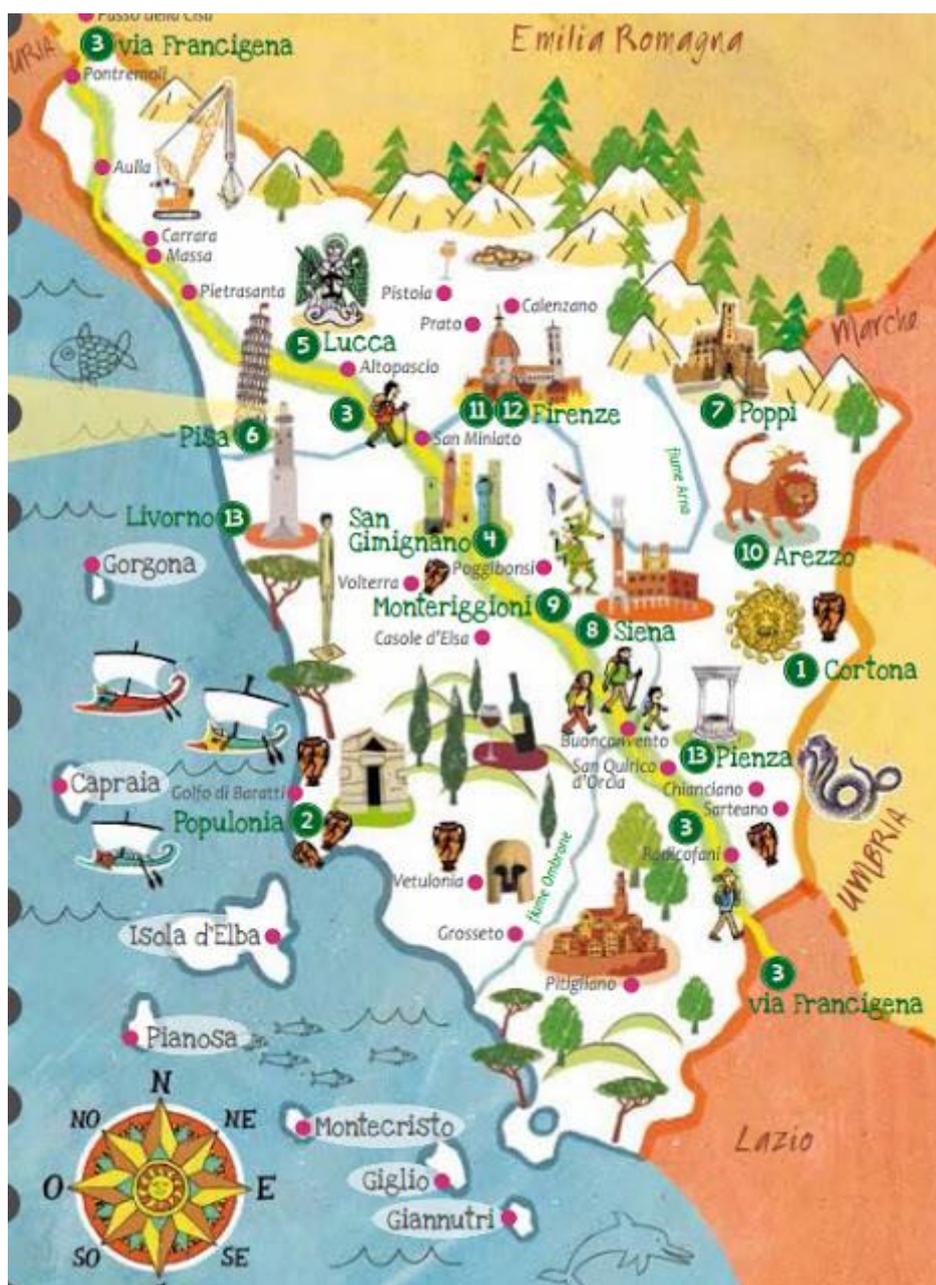
Il progetto sarà di gruppo (tre gruppi).

4) IN GIRO PER LA TOSCANA

Fai insieme ad un compagno una ricerca su Internet per vedere come organizzare una gita nella regione Toscana, durante il finesettimana del 6 – 8 agosto 2021.

Abbi in mente le seguenti tracce:

- Consulta le previsioni del tempo: <https://www.youtube.com/watch?v=5VoqA3R9qto>, quindi prendi degli appunti che ti aiuteranno a preparare il bagaglio;
- Prepara un programma per i 3 giorni in cui visitare le città più interessanti ed i loro monumenti più importanti usando la mappa di sotto;
- Fai una prenotazione via e-mail ad un albergo;
- Crea una lista dei ristoranti / delle botteghe più pregiate dove prendere il pranzo e la cena.

(immagine presa da: <http://risparmiaeviaggia.blogspot.com/2017/01/guide-turistiche-gratis-della-toscana.html>)

Questa è un'attività di tipo role-play che può essere presentata anche in classe, in coppia o in squadra.

E. Resurse digitale utile

<https://italianoperstranieri.loescher.it/materiale-didattico>

<https://italianoperstranieri.loescher.it/>

<https://italianoperstranieri.loescher.it/archivio-di-grammatica>

<https://wordwall.net/>

<https://www.capitello.it/>

<https://www.almaedizioni.it/it/>

<https://my.zanichelli.it/>

<https://www.treccani.it/vocabolario/>

https://dizionari.corriere.it/dizionario_sinonimi_contrari/

<https://divinacommedia.weebly.com/>

<http://www.zanichellibenvenuti.it/italiano/index.html>

ANEXA

STRUCTURĂ SUBIECT TEZĂ/LUCRARE SCRISĂ SEMESTRIALĂ

LIMBA ITALIANĂ

Clasa a IX-a Maternă

Toate subiectele sunt obligatorii.

Timp de lucru: 50 min.

10 p oficiu

I. Înțelegerea textului scris / 30p

ÎNȚELEGERE DE TEXT / 200 - 250 cuvinte	EXPRIMARE SCRISĂ / 150 - 200 cuvinte
<ul style="list-style-type: none"> ● Texte autentice de complexitate medie: conversații, înregistrări audio / video sau citite cu glas tare de către profesor, rapoarte orale, texte de informare generală, articole de presă ● Paragrafe / texte descriptive și narative ● Texte de tipuri diverse (de lungime medie) de informare generală din diverse surse ● Texte literare ● Texte adecvate profilului	<ul style="list-style-type: none"> ● Descrieri de obiecte, persoane, situații ● Povestire orală ● Paragrafe ● Articole de presă axate pe diverse arii tematice ● Formulare și alte texte funcționale ● Rapoarte orale / scrise scurte ● Redactări structurate ● Povestire scrisă

Tipuri de itemi:

- exerciții cu alegere multiplă
- exerciții de tip adevărat / fals, cu justificare
- exerciții de identificare a intrusului
- exerciții de rearanjare a unor propoziții din text în funcție de logica acestuia
- întrebări cu răspuns deschis scurt
- exerciții de identificare a mesajului unui text
- completare de texte lacunare

II. Structuri lingvistice / 20p

2/3 exerciții care vizează lexicul, gramatica și/sau o funcție comunicativă, de tipul:

- exerciții de identificare / utilizare a relațiilor semantice (sinonime / antonime / omonime, familii de cuvinte)
- exerciții de alcătuire de propoziții
- exerciții de identificare a unor structuri gramaticale
- exerciții de completare a spațiilor libere
- exerciții de împerechere / asociere / substituire
- exerciții de transformare

III. Exprimare scrisă / 40p

În elaborarea subiectelor se respectă cerințele din CECR, din Volumul Complementar CECRL și din Referențialul pentru nivelul C1.1

NOTĂ

Dacă există posibilitatea alocării unui interval de timp mai mare de 50 minute, profesorul poate evalua și competența de receptare a mesajului transmis oral. În acest caz se recomandă adaptarea punctajului și a numărului de itemi pentru fiecare subiect, în funcție de particularitățile clasei.

ÎNȚELEGEREA MESAJULUI TRANSMIS ORAL

ÎNREGISTRĂRI AUDIO/ VIDEO / 4-5 minute
<ul style="list-style-type: none">
● Clipuri culturale
● Interviuri
● Fragmente de emisiuni pe teme de interes pentru adolescenți
● Știri

Tipuri de itemi:

- exerciții cu alegere multiplă
- exerciții de tip adevărat / fals
- exerciții de identificare a intrusului
- exerciții de asociere
- întrebări cu răspuns deschis
- completare răspuns

Autori:

Conf. univ. dr. Oana Boșca Mălin – Univ. din București

Prof. Iunia-Corina Mircescu – Liceul teoretic *Dante Alighieri*, București

Prof. Maria Carmen Neagoe – Liceul teoretic *Dante Alighieri*, București

Prod. Daniela Ducu – Liceul teoretic *Dante Alighieri*, București

Prof. Iulia Florentina Mihai – Liceul teoretic *Dante Alighieri*, București